

Onderwerp: Notitie uitwerking scenario 1+ in het traject 'Slagvaardige Vereniging'

(1) Aanleiding

Tijdens de Algemene Vergadering (AV) van 24 juni 2025 zijn de uitkomsten besproken van gesprekken die AV-leden met de eigen Provinciale Staten hebben gevoerd over de notitie Slagvaardige Vereniging. Die notitie was de uitkomst van het traject om op een slagvaardige manier de Statenleden nauwer te betrekken bij de Vereniging IPO en de betrokkenheid van de AV binnen de Vereniging te vergroten, zonder te treden in de relatie Gedeputeerde Staten-Provinciale Staten.

De drie toekomstscenario's zoals neergelegd in de notitie zijn besproken in AV, IPO-bestuur en Provinciale Staten. Uit bespreking in de Algemene Vergadering van 24 juni jl. is gebleken dat de voorkeur uitgaat naar scenario 1+: een verdieping van het bestaande samenwerkingsmodel met nadruk op:

- Goede informatievoorziening;
- Meer inhoudelijke sessies;
- Een grotere betrokkenheid voor Statenleden bij de vereniging IPO.

De voorkeur voor een scenario 1+ sluit aan bij de afdrank van het gezamenlijke diner van het IPO-bestuur en de AV in het voorjaar 2025. Zoals vervolgens ook besloten in de IPO-bestuursvergadering van 3 juli jl. hebben de AV-Klankbordgroep 'Slagvaardige Vereniging' (bestaande uit Odile de Man (Utrecht), Marcel Berkvens (Noord-Brabant), Hendri Meendering (Groningen) en voorheen Abassin Nessar (Flevoland)) en de IPO-voorzitter samen de uitwerking van scenario 1+ op zich genomen. De onderstaande uitwerking is besproken met deze betrokkenen.

Deze notitie bevat het voorstel voor de concrete uitwerking van scenario 1+ en voor de statutenwijzigingen die ook in de [Notitie inzake voortgang Slagvaardige Vereniging](#) beschreven stonden.

(2) Fundament

Het fundament van scenario 1+ ligt bij het behoud van de bestaande werkwijzen die in de afgelopen Statenperioden succesvol zijn gebleken, zoals:

- Agenda's, vergaderstukken en besluitenlijsten van de Algemene Vergadering zijn openbaar beschikbaar. Voor het IPO-bestuur en Bestuurlijke Adviescommissies zijn de agenda's en vastgestelde verslagen openbaar beschikbaar. Dit alles op de website van de vereniging.
- Het maandelijks overleg met de IPO-contactfunctionarissen per Statengriffie. Elk Provinciale Staten heeft binnen de eigen Statengriffie een IPO-contactfunctionaris

voor alle vragen en communicatie met de vereniging en de AV-leden van de eigen provincie.

- Structurele informatievoorziening via position papers, de uitgebreide AV-update middels het vernieuwde e-magazine en een eigen AV-informatiepagina op de IPO-website.
- Inhoudelijke briefings over (actuele) dossiers die worden aangedragen door de AV, zoals dit jaar over de werkzaamheden van de ministeriële commissie voor Economie en Natuurherstel, het ROB-rapport Verdeelmodel Provinciefonds en over het Wolvenplan 2025. Er worden ook sessies georganiseerd in samenwerking met Statenlid.nu.
- AV-Klankbordgroepen voor bijvoorbeeld de P&C en Slagvaardige Vereniging.
- Technische briefings en schriftelijke vragenrondes bij ieder P&C-product.
- Meedenken en meedoen bij de workshops van het Jaarcongres van de Vereniging.

(3) Optimalisaties

Scenario 1+ is een stap vooruit in samenwerking, met meer ruimte voor inhoud en grotere betrokkenheid van Statenleden bij de Vereniging. Aan het bestaande fundament voegen we de volgende optimalisaties toe:

- Meer inhoudelijke verdieping door uitbreiding van het aantal kennissessies over inhoudelijke thema's zoals over het flora- en faunabeleid. Deze sessies worden georganiseerd op verzoek van AV- of Statenleden. De inhoudelijke verdieping krijgt vorm via verschillende werkvormen, zodat zowel kennisdeling als dialoog wordt gestimuleerd. Naast de vertrouwde kennissessies en technische briefings start de Vereniging een pilot met gezamenlijke gesprekken tussen de AV, geïnteresseerde Statenleden en de betrokken bestuurlijke adviescommissies. Deze gesprekken bieden ruimte om actuele thema's uitgebreid te behandelen. Iedere bestuurlijke adviescommissie organiseert één keer per Statenperiode zo'n sessie, zodat alle relevante thema's aan bod komen. Medewerkers van de Vereniging zijn/blijven ook beschikbaar voor toelichtingen in Staten(commissies) over thema's.
- De AV-leden krijgen een rol in de uitvoering/begeleiding van workshops en themasessies op het IPO-jaarcongres. AV-leden worden betrokken bij de voorbereiding en uitvoering van verdiepende themasessies, waardoor het congres verdere stappen zet richting een inhoudelijk platform voor Statenleden.
- In de aanloop naar de Statenverkiezingen van 2027 worden afspraken gemaakt met de provincies/griffies over een eigenstandig kennismakingsprogramma voor de Statenleden per provincie met de Vereniging IPO en de dossiers die de provincies in gezamenlijkheid oppakken. Het kennismakingsprogramma kan desgewenst plaatsvinden nadat de provincie-specifieke inwerkprogramma's zijn afgerond, zodat meer tijd en aandacht voor de (kracht van de) gezamenlijkheid wordt geboden.
- Net als voorgaande keer worden (digitaal) bijeenkomsten georganiseerd waarin wordt ingegaan op wat het lidmaatschap van de AV van de Vereniging inhoudt en betekent. Daarmee wordt het IPO vanaf het begin van de Statenperiode gepositioneerd als een verbindende factor tussen provincies, als een vereniging ten behoeve van de gezamenlijkheid, wat de betrokkenheid en effectiviteit van Statenleden vergroot.

Zowel met de bestuursleden als met de AV-leden en onderling wordt ook aandacht besteed aan de samenwerking, de verhoudingen en de rolname. Dit binnen de verenigingsstructuur en in ogenschouw nemend de rolname binnen de provincies. Binnen de vereniging logischerwijs gericht op het gezamenlijk bijdragen aan de slagkracht van de Vereniging.

Deze optimalisaties versterken de betrokkenheid van Statenleden door een intensievere en "op aanvraag" informatievoorziening, ook op de inhoudelijke dossiers. Tegelijkertijd blijft het evenwicht behouden tussen grotere betrokkenheid en slagvaardige besluitvorming binnen de Vereniging. Het gewenste resultaat is een Vereniging waarin Statenleden goed geïnformeerd worden, zich (nog) meer verbonden voelen en actief bijdragen aan de gezamenlijke slagkracht. Vanzelfsprekend staat de Vereniging altijd open voor aanvullende initiatieven ten behoeve van deze gezamenlijke slagkracht.

Om deze optimalisaties door te voeren en te waarborgen is extra capaciteit (circa 0,4 fte) en programmageld (€20.000 tot en met de Statenverkiezingen van 2027) noodzakelijk. Dit zal – bij instemming met de optimalisaties door zowel de AV als het bestuur - in de Tussenrapportage 2026 en de Conceptbegroting 2027 verwerkt worden, zodat de organisatie vervolgens voortvarend aan de slag kan.

(4) Statutenwijzigingen en werkafspraken

In de notitie *Slagvaardige Vereniging* zijn enkele voorstellen opgenomen die bijdragen aan een grotere betrokkenheid van Provinciale Staten (PS) bij de Vereniging en aan de slagvaardigheid van het IPO waarbij vastlegging danwel aanpassing van de statuten een mogelijke optie was. Na het inwinnen van juridisch advies en bespreking in de Algemene Vergadering van 24 juni jl. zijn de voorstellen uitgewerkt en waar nodig herzien.

Hieronder staan de aangescherpte voorstellen (inclusief wel/geen statutenwijziging) beschreven:

a. Plaatsvervangende AV-leden (*statutenwijziging*)

Volgens de huidige statuten van de Vereniging is het niet mogelijk plaatsvervangende AV-leden aan te wijzen. Dit is wel gewenst vanuit de grotere betrokkenheid van PS en voor vervanging bij verhindering van zittende AV-leden. Het is gewenst dat plaatsvervangend leden ook kunnen deelnemen aan de vergaderingen als de zittende AV-leden aanwezig zijn, maar zonder stemrecht. Het is ook gewenst dat een plaatsvervangend AV-lid kan stemmen indien hij/zei een AV-lid vervangt (zie ook hieronder). Iedere provincie mag maximaal twee plaatsvervangende AV-leden afvaardigen. Juridisch advies bevestigt dat deze wijziging mogelijk is.

Statutenwijziging

Het voorstel is deze statutenwijziging door te voeren. Mochten er plaatsvervangende AV-leden benoemd worden, hebben deze enkel stemrecht bij afwezigheid van een vast AV-lid.

b. Vertegenwoordiging en stemverhoudingen (geen statutenwijziging of gezamenlijke werkspraak; verantwoordelijkheid bij de provincies)

Het vraagstuk van vertegenwoordiging en stemverhoudingen raakt direct aan de kern van de rol van AV-leden binnen de Vereniging IPO. Juridisch advies wijst uit dat het niet mogelijk is in de statuten van de Vereniging vast te leggen dat AV-leden formeel namens PS spreken. Artikel 129 lid 6 van de Grondwet en artikel 27 van de Provinciewet bepalen dat Statenleden stemmen zonder last. Zij mogen dus niet gebonden worden aan instructies van PS, een fractie of andere actoren.

Het is belangrijk dat PS nadenkt over de invulling van de functie/rol van de AV-leden in relatie tot de collega-Statenleden. Het is belangrijk dat AV-leden de rol invullen op een manier die de betrokkenheid van de Staten zoveel mogelijk waarborgt. Het is daarom goed gebruik dat AV-leden voorafgaand aan een Algemene Vergadering hun collega-Statenleden consulteren. De manier waarop dit gebeurt, is aan de provincies zelf.

Wat betreft stemverhoudingen schrijven de statuten momenteel voor dat de Algemene Vergadering geldig kan besluiten indien ten minste de helft van de provincies ter vergadering vertegenwoordigd is (artikel 20.4) en worden alle besluiten genomen met volstrekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen (artikel 20.3). Daarmee kan het principe dat de AV de belangen van de twaalf provincies gelijkwaardig behartigt, ondermijnd worden. Zie het voorbeeld in onderstaand kader.

Voorbeeld

Stel dat 7 provincies zijn aanwezig bij een AV, waarbij 3 provincies met twee AV-leden vertegenwoordigd zijn en 4 provincies met één AV-lid. Vervolgens vindt besluitvorming plaats en stemmen de 6 AV-leden uit 3 provincies tegen een voorstel en de 4 AV-leden uit de andere 4 aanwezige provincies voor. Daarmee is het besluit verworpen door slechts 3 provincies.

Om de Algemene Vergadering zo goed als mogelijk de twaalf provincies te laten vertegenwoordigen, is eerder voorgesteld om met één stem per provincie te werken, welke formeel namens PS wordt uitgebracht. Daarmee zou het scenario zoals beschreven in bovenstaand voorbeeld beperkt worden. Aangezien AV-leden stemmen zonder last, kan stemmen (namens voltallig PS) niet geborgd worden. Daarmee is een constructie zoals eerder voorgesteld, dat twee aanwezige vertegenwoordigers van een provincie gezamenlijk één stem uitbrengen én namens PS, juridisch niet houdbaar.

Een tweede argument om niet met één stem per provincie te werken werd opgeworpen tijdens de AV van 24 juni 2025: één stem per provincie zou de drempel voor AV-leden om een vergadering af te zeggen verlagen. Dit is onwenselijk gezien de ambitie de betrokkenheid van AV- en PS-leden bij de Vereniging te vergroten.

Daarom is het voorstel om vast te houden aan de statutaire afspraak (artikel 5.2 en 18.3) dat iedere provincie twee stemmen heeft: een voor ieder AV-lid.

c. Continuïteit van het IPO-bestuur (werkafspraken)

Uit de provinciewet blijkt dat Colleges van Gedeputeerde Staten aanblijven totdat hun opvolgers benoemd zijn (artikel 41 van de Provinciewet). Daarmee blijft een provincie vertegenwoordigd in het IPO-bestuur zolang het reeds zittend bestuurslid aanblijft als gedeputeerde.

Werkafspraken

Om de continuïteit van het IPO-bestuur te waarborgen bij wisselingen van/binnen Colleges van GS, is het voorstel wel zo spoedig mogelijk een buitengewone (digitale) AV te beleggen om nieuwe IPO-bestuursleden formeel te benoemen.

d. Reservepost (statutenwijziging)

Om beter te kunnen inspelen op onverwachte bestuurlijke en organisatorische opgaven is het wenselijk in de statuten de mogelijkheid op te nemen om een reservepost te vormen. Deze reserve kan worden ingezet om incidentele kosten op te vangen, zonder afhankelijk te zijn van de reguliere begrotingscyclus. Het bestuur heeft tijdens de bestuursvergadering van 13 februari de penningmeester de opdracht gegeven, samen met de accountant en de P&C-klankbordgroep, nader te onderzoeken hoe invulling kan worden gegeven aan deze reservepost. Aan dit voorstel is tevens akkoord gegeven tijdens de Algemene Vergadering van 24 juni 2025. Het voorstel voor een statutenwijziging op dit punt volgt uit het advies van de accountant van juli 2024.

Statutenwijziging

Het voorstel is de mogelijkheid tot het vormen van een reservepost in de statuten op te nemen. Dit biedt de juridische grondslag om, na besluitvorming door de Algemene Vergadering, middelen te reserveren ten behoeve van incidentele kosten.

e. Bestuurlijke Onderhandelingsdelegatie (BOD) (statutenwijziging)

De Bestuurlijke Onderhandelingsdelegatie (BOD) is ingesteld om namens het IPO de cao-onderhandelingen te voeren. Deze taak is structureel en vloeit voort uit de verantwoordelijkheid van het bestuur (artikel 15.9 van de statuten). Daarmee is de BOD te beschouwen als een vaste onderhandelingsdelegatie die door het bestuur wordt ingesteld op grond van artikel 23 van de statuten.

Conform dit artikel benoemt het bestuur de leden van de BOD, die lid dienen te zijn van een college van GS. In de praktijk is er behoefte aan een evenwichtige samenstelling, waarin leden met verschillende achtergronden participeren, zoals kennis van HR, bedrijfsvoering en arbeidsvoorwaarden, en ervaring in onderhandelen.

Statutenwijziging

Voorgesteld wordt artikel 23 lid 4 van de statuten zo te wijzigen dat (minimaal) twee leden van de BOD lid dienen te zijn van een college van GS. Hiermee wordt geborgd dat de BOD stevig bestuurlijk is verankerd en haar structurele taken effectief kan uitvoeren.

(5) Vervolg

Na behandeling van deze notitie in de Algemene Vergadering van 4 november 2025 worden de aanvullende optimalisaties financieel verwerkt in de Tussenrapportage 2026 en wordt er geleidelijk opgestart met de optimalisatie.

Na vaststelling door bestuur en de AV worden de statutenwijzigingen samen met de notaris doorgevoerd.